

Loenguteseeria nr. 2

SKAUTLIKU TÖÖ KÜSIMUSI

Toimetanud skm. Heino Jõe

Loeng nr. 1

Mis on skautlus?

Skaumaster Heino Jõe vestlus.

19. sajandi teisel poolel teenis Inglise Kuningliku Armees asu-
maadeväeosades huvitav ja mitmekülgne ohvitser. Ta tundis huvi teatri ja
muusika vastu - oli innustunud näitleja, laulja ja klaverimängija, oli
ka kirjanduslike kalduvustega, joonistas, süvenes kasvatuslikesse küsi-
mustesse, armastas noori ja oli seeljuures siiski ka hea ohvitser.

See mees oli kindral Robert B e d e n - P o w e l l.

Kui ta saabus ohtlikult asumaaed sõdurite teenistusest tagasi Ing-
lismaale, asus ta oma sõjaväeteenistuses saadud kogemuste ja muljete kok-
kuvõtmisele ja koostas raamatu "Aids for scouting". See raamat - "Juhi-
keid luurajatele", oli mõeldud käsiraamatuks raskeid luureülesandeid
täitvale sõdurile. See raamat sattus aga ka poiste kätte ja tegutsemis-
tehtelised, nagu poisid ikka on, jätsid nad pooleli oma indiaanlane-män-
gud ning asusid mängima luurajaid Beden-Powell'i raamatu järgi.

Raamatu autor, vastamata oma sõjamehe kutsele, ei olnud mitte
noorsoo militariseerimise pooldaja ja nii asus ta kirjutama uut raama-
tut poistele, mis oleks sama huvitav, kuid mitte sõjelisti sihte taotlev.
See raamat "Scouting for Boys" rikastas inglise keelt ühe uue mõistega.
"Scouting" ei tähendanud sellest ajast elates mitte ainult "luuramist"
vaid ka "skautlemist" - skaudins tegutsemist.

Poistele aga andis see raamat uue, põneva ja mitmekülgse mängu,
mis tänapäeval võinud noorsoo-organisatsioonina on levinenud üle maailma
ja haarab miljonid poisse.

Nüüd aga poisid ise - kellele see mäng on mõeldud. Mõiste "poi-
si" elle mõhub ju väga palju ja väga mitmesuguseid "mehehakatusi". Raske
oleks nende erinevustest anda ülevaadet ja veel raskem neid selle ülevaa-
te saamiseks liigitada tüüpidesse. Võiks vaid tõmmata piirid, mille ühel
serval asub "memmepoeg" - saamatu ja iseloomutu, kuid viisakas jõmpsikas,
kes mängib veel 12-aastaselt nukkudega /mitte tinasõduritega/, kannab
samatpluusi suure punase siidlipsuga ega julge konna kätte võtta kartu-
sel, et see hammustab.

Sellest õrnast ja teiste poiste pilkealusest noorhärrest kul-
geb pikk poiste rivi igasuguste iseloomude ja harjumustega, igasuguse
ühiskondliku päritolu ja koduse kasvatusena kuni järgmise äärmuseni.
Poiss teises rivi otsas on nii "iseseisev", et ei pilguta silmagi, kui
ta võõras aias topib taskud õunu täis või viskab kiviga aknasse ja vale-
tab korteriomanikule, et seda tegi sametpükstes memmepoeg. Sellele poi-
sile ei ole ükski porilomp liiga sügav ega ükski venetädi liialt sukar-
tust-äratav ja me hüüame sellist poissi sagedasti "uulitsapoisiks".

Kõiki neid poisse ühest äärmusest teiseni suudab haarata skaut-
lus, sest skautlus pakub võimalusi tegutsemiseks ja rassimiseks, mille
järgi poisid nii väga janunevad ja millest neil elati on puudus.

Skautlus loob poistele oma ühiskonna, kus nad ise õiendavad ja juhivad ning kuhu täiskasvanud oma igava tarkusega ei oska tulla vahele segama.

Kas poiss uulitsalt ei riku hea kasvatusesega poissi, kui nad tegutsevad koos? Ei - hoopis vastupidi! Hästi kasvatatud poiss "rikub" ära uulitsepoisi. Sest sellele põnevale mängule on Baden-Powell seadnud mängureeglid skaudi seaduste, käskude ja kommete naol, mis määravad ära poiste tegevuse suuna ja ka tegevusvälja suuruse. Nii jääb sellel õnnetul poisil, keda kodu ja lähem ümbrus pole suutnud kasvatuslikult mõjutada, võimalus valida - kas mängida põnevat skaudimängu ja austada selle mängu reegleid või jääda mängust hoopis kõrvale.

Enamasti on see nii, et poiss muutub märkamatuks paremaks, kui ta on ulakuste asemele leidnud omale uue ja põnevama mängu.

Sellest ei tohi nüüd nii aru saada, nagu oleks skautlus mingi ulakate poiste parandusasutus. Ma kaldusin sellele jutule ainult seepärast, et selgitada mitte ainult mammapoja vaid ka teises rivi otsas oleva poisi õigust skautlusele ja kasu, mida skautlus temale toob. /Meil ei ole ju ka helbu poisse nii palju, et see küsimus võiks tekitada tõsisest murest/.

Skautlus on üldiselt kasvatav mäng, kus peaarõhk on ühiskonna ja isamaa teenimisel. Seepärast peab näiteks poiss, kes tahab olla skaut, sooritama iga päev vähemalt ühe heateo.

Peale selle õpib skaut olema algatusvõimeline, teotahteline, järjekindel ja vapper - seda kasvatavad temasse matkad, võistlused, mängud ja laagrid. Selleks, et vihmase ilmaga laagris olla kokk lageda taeva all voolavas vihmast ja teha toitu oma kaaslastele, on tarvis palju eneseseundimist ja kohusetunnet.

Skautlus kasvatab usulisi tundeid, ausust, viisakust ja väärtuste austamist. Kui poiss ei saavuta neid omadusi mitte kohe, siis ta vähemalt teab, et need on sihid mille poole püüda. Ja sihiteadvus ning sihikindlus on juba isegi suurel määral.

Skandid kannavad vormi ja on tõepoolest tore marssida tänaval skaudivormis ning lasta end imetleda ereriides poistest ja tüdrukutest. Tänapäeval teeb aga terve maailm, millised on skautide sihid ja seadused. Nii peab vormis poiss käituma peensusteni eeskujulikult, et mitte häbistada vormi ega organisatsiooni. See on vormi kasvatuslik külg.

Vaimselt arengult ei taha skautlus poisile peale suruda mingit vormi. Skautlus ei kasvata poisse mitte diktatuuri-riikide kodanikeks. Selles osas erineb skautlik kasvatus täielikult n.n. "riiklikust kasvatusesest", et ta austab vabalt individuaalset arengut ja kristlikke tõekspidamisi.

Skautlus ei kasvata tohutult arenenud ajuga ja kängunud keha ühekülgseid vaimuimesi ega ilusa muskulatuuriga aga vaimselt vähearenenud sportlasi, samuti ka mitte noori kehkenpükse ega kitsarinnalisi parteitegelinskeid. Skautluse kasvatusväli on võrratult laiem ja mitmekülgsem. Ta sihib igakülgse vaimse-, kehalise- ja moraalse arengu poole. Skautliku kasvatuses sihiks on tubli mees selle sõna täiuslikumas mõttes, korralik kodanik, vaimselt ergas, kehaliselt arenenud ja kõlbeliselt tuhev.

Meie eesti skautlus Rootsis, mis algatati Eesti Noorte Meeste kristliku Ühingu / N M K Ü / poolt ja töötab sama organisatsiooni juures praegugi, tunnustab samu rahvusvahelise skautluse sihte ja töötab samade põhimõtete järgi. Eesti skautlus arvestab aga ka meie pagulasolukorda, mis mõjutab meie ja meie noorte igapäevast elu.

Siin on eesti perekondi ja ka üksikuid eesti poisse, kes elavad eraldatult teistest eestlastest. On hädaoht, et need noored võõrduvad oma rahvast.

Eesti skautluse siht on olla kaastegev eestluse säilitamisel. Ta teeb seda eesti poiste koondamise kaudu Rootsi skautide organisatsiooni eesti üksustesse või eesti üksikskautideks ja püüab nii koondada ühiseks pereks kõiki eesti poisse Rootsis.

Sellist võimalust ei anna eesti koolide töö, kuna eesti kooli töötab vähestes kohtades ja siin tahab skautide organisatsioon rahvusliku kasvatusel alal olla kodule abiks.

Ma loodan, et kõik kooslijad tunnustavad nii skautluse üldisi sihte kui ka eesti skautluse sihte Rootsis ja aitavad poistel teed leida skautide ridedesse. Poiste vanematele esitan ma aga palve - ärge keelake oma poegi. Skautlus tahab neid aidata tublikeks meesteks kasvamisel ja tublisid mehi on meie väikeseks jäänud rahval praegu nii väge vaja.

Minu ajaliselts piiratud ettekanne ei suuda anda täielikku pilti skautliku kasvatusel hüvedest ja skautluse sihtidest. Need on aga Baden-Powellilt selgesõnaliselt koondatud skaudi seadustesse ja töötusesse, millised kõlavad järgmiselt:

Skaudi seadused.

1. Skaut kõneleb tõtt ja peab oma sõna.
2. Skaut täidab oma kohust Jumala ja isamas vastu.
3. Skaut on abivalmis.
4. Skaut on sõbralik ja nõrgema kaitsja.
5. Skaut on viisakas.
6. Skaut on loomade ja looduse sõber ning kaitsja.
7. Skaut täidab korralikult oma vanemate ja juhtide käsked.
8. Skaut on rõõmus ja ei heida kunagi meelt.
9. Skaut on töökas, kokkuhoidlik ja visa.
10. Skaut on puhas sõnas, mõttes ja teos.

Skaudi reudsed seadused.

1. Skaut on hoolas õppija.
2. Skaut on karske.
3. Skaut ei suitseta.

Peale seda, kui poiss on sooritanud kahekuulise katseeja skautide seas ja õppinud ning sooritanud skaudi katse, on ta teadlik skautluse sihtidest. Siis annab ta oma rühma pidulikult koondusel skaudi töötuse ja saab õiguse kanda skaudi vormi ning märki.

Skaudi töötus.

"Kinnitades ausõnaga annan pühaliku töötuse kõike teha, mis minu võimuses, et täita oma kohust Jumala ja Eesti isamae vastu, igal ajal head teha ligemisele, truuks jääda skaudi seadustele ning nende järele talitada."